

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту рішення Черкаської обласної ради «Про звернення депутатів Черкаської обласної ради до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України та Національної служби здоров'я України щодо необхідності збільшення заробітних плат медичних працівників, своєчасного та достатнього фінансування комунальних некомерційних підприємств, які надають медичну допомогу»

Наразі, оплата праці медичних працівників в галузі охорони здоров'я здійснюється на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери (далі - ЄТС). Формування схеми посадових окладів працівників здійснюється на основі мінімального посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС та відповідних тарифних коефіцієнтів за тарифними розрядами ЄТС. Віднесення посад (професій) працівників до відповідного тарифного розряду ЄТС здійснюється на основі таких критеріїв: професійно-кваліфікаційного рівня посади (професії) та складності, відповідальності виконуваної роботи. При віднесенні посад (професій) працівників різних бюджетних галузей (охорони здоров'я, освіти, культури та інших) до відповідних тарифних розрядів ЄТС застосовані єдині підходи до кваліфікації працівників та складності виконуваних робіт.

Незважаючи на те, що з 1 січня 2021 року Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» встановлено мінімальну заробітну плату в розмірі 6000 грн., відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 29 «Деякі питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» з **1 січня 2021 року** посадові оклади (тарифні ставки) працівника I тарифного розряду складає **2670** гривень, з **1 грудня 2021 року** – **2893** гривні.

У той же час, посадові оклади (тарифні ставки) працівників бюджетної сфери з 1 січня 2017 року розраховуються виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду, встановленого в розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року (п.1 примітки додатку 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 №1298 (із змінами).

Статтею 43 Конституції України встановлено, що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується, та на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом. Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Законом України «Про оплату праці» встановлено, що розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати (6000 грн).

Виходячи зі змісту вищезазначених нормативно-правових актів, працівники некваліфікованої праці (прибиральники, сторожі, двірники тощо) та висококваліфікований персонал (лікарі, медичні сестри, фельдшери тощо)

отримують з урахуванням доплат і надбавок практично однакову заробітну плату, при тому, що вони несуть величезний вантаж відповідальності за життя та здоров'я пацієнтів.

Як приклад, сестра медична отримує заробітну плату у розмірі 6000 грн. Таку ж заробітну плату отримує лікар-хірург вищої категорії та лікар з медицини невідкладних станів.

Згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2021 року № 29 «Про оплату праці працівників установ, закладів та організації окремих галузей бюджетної сфери» необхідно забезпечити проведення диференціації заробітної плати працівникам, які отримують заробітну плату на рівні мінімальної у межах фонду оплати праці, шляхом встановлення доплат, надбавок, премій з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його роботи.

За таких умов, в лікарнях невдовзі не буде кому працювати.

Зауважуємо, що указом Президента України від 18.06.2021 №261/2021 «Про заходи щодо підвищення конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я та забезпечення додаткових гарантій для медичних працівників» доручено Кабінету Міністрів України опрацювати під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на 2022 рік питання щодо:

- підвищення заробітних плат у сфері охорони здоров'я для лікарів до розміру не менше ніж 20000 гривень на місяць, для середнього медичного персоналу — не менше ніж 13500 гривень на місяць та врахування зазначених розмірів під час розрахунку тарифів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення на 2022 рік, укладення договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, колективних договорів та угод у сфері охорони здоров'я, фінансування утримання закладів охорони здоров'я;

- забезпечення реконструкції та оснащення сучасним діагностичним обладнанням закладів охорони здоров'я, віднесених до переліку опорних, та інших закладів охорони здоров'я відповідно до затверджених планів розвитку спроможної мережі госпітальних округів.

Враховуючи зазначене, питання оплати праці медичних працівників наразі є вкрай актуальним та потребує комплексного вирішення таких проблем:

1. Незабезпеченість бюджетними коштами фонду оплати праці закладів охорони здоров'я, що унеможливорює підвищення заробітної плати та її диференціації згідно єдиної тарифної сітки.

2. «Зрівнялівка» в оплаті праці працівників медичної галузі.

На сьогодні молодший медичний персонал та лікарі мають практично однакову зарплату.

Керівники медичних закладів не в змозі реалізувати на практиці рекомендації Кабінету Міністрів України щодо недопущення «зрівнялівки» в оплаті праці шляхом встановлення спеціалістам та фахівцям галузі доплат, надбавок, премій, що викликає обурення та невдоволення знецінюванням їх праці.

3. Економія бюджетних коштів у закладах охорони здоров'я на виплату заробітної плати, зокрема шляхом скорочення чисельності (штату)

працівників, переведення працівників на роботу на умовах неповного робочого часу (0,25, 0,5, 0,75 ставки), систематичне (масове) надання працівникам відпусток без збереження заробітної плати, скасування доплат та надбавок без фактичної зміни істотних умов праці тощо.

Повністю нівельовано підвищення посадових окладів від 15 до 80% працівникам охорони здоров'я за особливі умови праці, обумовлені специфікою діяльності медичної галузі, а саме - за оперативне втручання, за керування санітарним транспортом, у зв'язку зі шкідливими і важкими умовами праці (працівникам інфекційних, психіатричних, наркологічних закладів, станцій (відділень) швидкої медичної допомоги, протитуберкульозних закладів, лабораторій, патологоанатомічних відділень, а також працівникам закладів охорони здоров'я, які працюють з ВІЛ/СНІД та гострими респіраторними захворюваннями, як коронавірус.

Отже, для забезпечення справедливої та гідної заробітної плати Черкаська обласна рада необхідно звернутись до Прем'єр-Міністра, Голови Верховної ради України, народних депутатів України з вимогою щодо внесення зміни до додатку 2 постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002р. № 1298 щодо встановлення більш високих тарифних розрядів Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери - працівників сфери охорони здоров'я та постанови Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 29 «Деякі питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» щодо збільшення посадових окладів працівників медичної галузі.

Проект вносить:

Депутат Черкаської
обласної ради

Олександр РАДУЦЬКИЙ